

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s'ondsdays, s'chondenlags en zaterdag.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEF, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 31, en bij alle post-directeurs.

Alle bezending van brieven, aankonden, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een maal abonnements, 30 centimes.
De aanschrijvingen, per denkroep, 15 centimes.
De rekoningen, per denkroep 25 centimes.

TONGEREN, DEN 5 SEPTEMBER.

Redens van den val der Ministers.

Er bestaat twist en tweedracht in 't ministerie. Het heeft het vertrouwen en den steun van het volk verloren. Het moet vallen. En waarom?

1° Omdat het openlijk met partijgeest heeft bestuurd. De ouders die lieve kinderen maken verliezen meest altijd de achting, de liefde en den eerbied hunner kinderen. De koningen en hunne ministers zullen nog eerder de achting, de liefde en den eerbied van hunne onderdanen verliezen als zij de eenen in alles bevoordeelen en de anderen verachten, beschimpen en verdrukken. Dat leert de geschiedenis van alle volkeren en van alle tijden. Het zijn maar onbedachte, koppige en gevaarlijke koningen en overheden die dat niet willen bekennen en er zich niet naar schikken.

2° Omdat het tegen den wil en dank van het volk al de budgetten zonder noodzakelijkheid te veel verhoogd heeft. Het volk wil dat er jaarlijks in den budget van oorlog en op het onderwijs 40 millioenen franken gespaard worden. Dat komt op 10 franken per hoofd — op 50 franken per huishouden — op 10,000 franken per gemeente van 1,000 zielen. Een vrij volk moet, om zijne vrijheid te kunnen behouden, zich zelf onderwijzen. Daarenboven gelijk ons gouvernement de vrije neringen en ambachten door zijne concurrentie niet mag benadeeligen of vernietigen, zoo mag het ook de vrije scholen door zijne concurrentie niet hinderen of doen vallen.

3° Het Ministerie moet vallen omdat het, tegen den geest der Grondwet, in alles en overal wil tusschen komen. Een moed is een onverdragelijk mensch. Hij is niet geschikt om een vrij volk te besturen. De Opperheer bestuurt het menschedom met tien geboden. Weinige, maar wijze wetten, behouden den vrede en de eendracht. Te veel wetten, schikkingen en bevelen, veroorzaken bekijbelingen, misnoegen en wanorders.

Het ministerie Frère-Rogier heeft dan zijnen tijd gehad. Het moet vallen. Er moeten mannen aan het hoofd komen die ons met rechtvaardigheid, onpartijdigheid en gespaarzaamheid besturen. Het mogen geene moedials zijn, maar vrienden en voorstanders van godsdienst, vaderland en vrijheid. (Land van Aalst.)

Kongres van Mechelen.

Mechelen, 3 september.

Het derde kongres heeft aanvang genomen; Mechelen viert feest en talrijk zijn degenen welke zijn opgekomen, niettegenstaande op verschillende punten van Europa, geleerden en reizigers, voor verschillende oorzaken gelokt worden. Men schat dat er niet minder dan 2500 bezoekers zijn uit onderscheidene deelen der wereld.

Nederlaad, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Polen, Spanje, het oosten en anderen hebben hunne vertegenwoordigers gezonden. Katholieken en vele uit vreemde landen, merken wij hoofdzakelijk op: Mgr Woodlok, rektor der katholieke hoogeschool van Dublin; M. Falloux, pater Hyacinthe en Mgr Dupanloup; Theodoor von Scherer, president van het *Pius-Vereinn*; MM. Frientes van Madrid en Marie V. Haquer van Barcelona; de eerw. heer Brouwers, een der redakteurs van *de Tijd* te Amsterdam; de patriarch van Antiochië; Mgr de Merode; de bisschoppen van België; Mgr Laforet enz.

De stoet naar de St-Rombouts kerk was zeer indrukwekkend. De Mechelsche bevolking was in grooten getalle te been: aan vele huizen had men de nationale vlag uitgestoken, hetgeen aan de stad een feestelijk aanzien gaf.

De dienst was plechtig en geestverheffend. De zittingzaal is met veel toepassing en smaak versierd. Het portret van Pius IX, omringd door vlaggen van alle volken, prijkte in de diepte der zaal. Een bemel van rood fluweel overlomperde het prachtig Kristusbeeld. Aan den anderen kant bevond zich het borstbeeld des konings.

Het was 11 1/2 ure toen Z. Em. de kardinaal van Mechelen, na een kort gebed, eene treffende allocutie uitsprak. Na hulde gebracht te hebben aan den inrichter der katholieke vergaderingen, herinnerde Mgr dat hij twee maal den zegen des hemels over die vergaderingen had ingeroepen; tweemaal ze door raad en daad had bijgestaan, en die raadgevingen, zegde Z. Em. « waren onschatbaar, want ik heb ze gehaald in het Vatikaan; zij komen uit het hart van den besten der Vaders; zij komen uit den mond van den

stadhouder van Kristus, van den wijzen en geëerbiedigden Pius IX »

Toen Z. Em. den H. Vader eene derde zitting van het kongres aankondigde, tijdens zijne reis naar Rome, zegende hij dat voornemen. Eigenlijk gaf Pius IX niet rechtstreeks eenige raadgevingen; Z. H. vertrouwde op de voorgaande wijsheid der kongressen; maar Z. Em. putte die wijsheid uit de allocutie, welke de Paus aan vijf hondert prelaten richtte, rondom zijnen troon vergaderd, en in welke hij verkondigde, dat de liefde en de eenheid ons geene rust zou laten, voor dat alle priesters en leeken zouden vereenigd zijn in die innige eendracht, gegrond op het geloof, de hoop en de liefde.

Tot die eenheid moeten allen werken, beter in den kring hem voorschreven; en ofschoon tot verschillende stammen behorende en onder verschillende opperhoofden levende, hebben wij toch allen een en hetzelfde doel, het geluk der menschen hier beneden, het beter leven na het daz.

De aanspraak, waarvan wij hier slechts dien korten inhoud doen kennen, werd herhaalde keren door toejuichingen onderbroken.

M. de Gerlache had ter kennis gebracht, dat zijne gezondheid hem niet toeliet de zittingen van het kongres bij te wonen; toch wilde men dien achtbaren voorzitter een bewijs van achting geven, hem andermaal benoemen en den zetel doen bekleden door M. den baron Della Faille.

Deze laatste, plaats nemende in den voorzitterstoel, sprak eene treffende redevoering uit.

Wij moeten nog aanhalen dat M. Alex. Delmer, lezing heeft gegeven van een schoon adres, gericht aan Z. H. Pius IX, betweld door Mgr de Merode aan den H. Vader zal worden ter hand gesteld.

Mechelen, 3 september.

Ten 3 ure werd de algemeene zitting geopend en werden eenige voorloopige werkzaamheden afgehandeld.

Eene commissie ging Zijne Eminentie verzoeken de algemeene zitting bij te wonen. Het is onbeschrijflijk met wat geestdrift de kardinaal ontvingen werd. Z. Em. was vergezeld door Mgr Dupanloup, pater Hyacinthe, den patriarch van Antiochië, en eenige belgische bisschoppen.

M. de Falloux, oud minister van Frankrijk, zat reeds op de voorbehoudene plaatsen in de zaal. Hij is een man van tamelijk lange gestalte, zichtbaar van een zwakke gezondheid, reeds grijs van haren.

Na dat M. Della Faille, senator, de hooge gasten had verwelkomd, en lezing had gegeven van het adres, dat de vergadering gestemd had aan Z. Em. den kardinaal, om hem te bedanken voor de welwillende bescherming der kongressen, nam Mgr Dupanloup het woord.

Een donder van toejuichingen begroette den bisschop van Orleans — een kleine, levendige grijsaard.

Mgr zegde, een onbeschrijflijke herinnering behouden te hebben van de ontvangst, welke hem, in dit midden, vroeger was te beurt gevallen, toen hij als lid van het kongres werd aanvaard.

Sedert dien tijd had hij vele vermoenissen onderstaan, de stem ontbrak — maar nooit het hert. « Ik ken zegde hij op de wereld niets sympathieker dan uwe ontvangst; ik ken niets toegeneger, niets kristelijker en dit is alles zeggen! »

Toen Mgr te Rome was, tijdens de laatste feesten; toen hij in de Sixtynsche kapel 500 bisschoppen vereenigd zag, omringende den H. Vader, die op den troon van Petrus gezeten was. Toen Z. H. allen zegende en hunne voorhoofden en herten dien zegen ontvangen hadden, zegde Mgr tot Mgr de Merode: « elders gelouft men aan de kerk; hier ziet men haar! Men weet dat de kerk het onsterfelijk, heilig vuur bezit: hier te Mechelen, ziet men de vlam, de vlam die van hart tot hart loopt, en er moet niets in de borst kloppen, om niet tot in het diepste der ziel ontroerd te worden! »

Onmogelijk den geestdrift te beschrijven welke deze warne woorden deden ontstaan.

M. de Falloux, oud-minister van Frankrijk, nam het woord, daartoe uitgenoodigd door het bureau.

Geplaatst tusschen de herinnering aan het veldontfaal hem aangedaan, en de verwachting van het publiek, dacht hij beter te doen van te zwijgen. Zijne zwakke gezondheid was daarbij eene reden om het stilzwijgen te bewaren; maar de dankbaarheid dwingt hier te spreken, en hij benoemde de toegevendheid van het publiek tot zijnen verdediger van ambtswege.

België heeft aan de Fransen, die de pretentie hebben van in alles voorop te zijn, geleerd, hoe de echt liberale gedachten kunnen vereenigd worden met de kristene denkbeelden. De oude fabel zegt, dat, als Anteus den grond aantakke, hij ieder keer zijne krachten herwon; wehu, spreker gelooft dat België die grond is!

Zeker, de vrijheid heeft hinderpalen; maar dat herinnert spreker het gezegde; hoe jammer dat de roos doornen heeft! en het antwoord: dankt God, dat de doornen roozen hebben! Er zijn beproevingen. Frankrijk weet het meer dan eenig ander land — maar de plicht blijft altijd eenwig onveranderlijk; die toch sterft nooit.

En is onze eeuw, wel zoo ontbloot van kristen geest als sommige katholieken dit zeggen? Ik, zegt spreker, ik heb het geluk het niet te gelooven.

Spreker werpt eenen ogsslag op de 19^e eeuw en ziet op de puihopen der 18^e eenen man Chateaubriand — met zijn *genie du christianisme*, een werk dat door de eeuwen heen groot en schoon blijven zal, even als zijn schrijver, aan de fransche akademie, bij uitzondering, ontlaas een staubeld heeft opgericht.

Ook herdacht hij den voortreffelijken kristen wijsgeer de Maistre.

Beurteilungen kluit hij op laugs het eerste keizerrijk, tot den tegenwoordigen tijd geeft en *passant* eenen steek aan beiden, en wijst op den predikstoel van de *Notre-Dame*, te Parijs, waar een Ravignan en een Laocairde het woord Gods verkondigen; waar de laatste den advent de tweede den vaste preekte, den ongeloovigen ter kerke lokten en door de tooverkracht van hun woord, hen aan den voet des altaarsdeden neerknielen.

De dagen van Bossuet en Fenelon herleeften in hen, en toen die groote stemmen zwegen, zag men met betraande oogen naar de ledige planks. Maar neen, de stoel der waarheid is niet ledig: is hij niet bezet door de eerw. paters Felix en Hyacinthe...

Die woorden doen andermaal door het publiek, den aanwezigen pater Hyacinthe, met toejuichingen begroeten.

Neen, neen, het kristene woord is nog overal, hervat de redenaar, en overstappende op het terrein der nijverheid, zegt hij niet te deelen in het gedacht, dat de stoffelijke belangen, de belangen van het ziele-leven teenaemal verhanden.

Stoom en electriciteit zijn toch niet uitsluitend diensten van de dwaling; neen! zij ook dienen ons in onze geestelijke betrekking met de verwijderde volken; M. de Falloux, zou, als 't hem toegelaten was eene volksuitdrukking te gebruiken, den stoom « de leerzen van zeven mijlen des kristendoms » noemen.

Te dezer gelegenheid doet hij opmerken, welke gemakkelijker betrekking, heel de wereld door, de stoom en de electriciteit zal geven, onder ander, voor het koncilie, dat Z. H. den moed heeft gehad te beroepen, — de opperpriester, die de taar draagt van het koninkdom, de heiligheid en de grootmoedigheid.

De monden zijn gesloten rondom hem, en de H. Vader heeft gezegd: de kerk zal ze opendoen. De paus, die men zegt de vijand te zijn van alle beraadslaging, zij ik zal ze openen! Welnu, zal het de electriciteit niet zijn, die ons, hoe verre van Rome verwijderd, dicht bij den stoel van Petrus brengen zal, om elk der woorden op te vaugen?

De tegenoverstelling van het koncilie van Trente, zal het aanstaande spoediger bekend en algemeener zijn.

Op het politiek terrein wil M. de Falloux niet treden. Hij wil, bij kan zijne denkbeelden niet doen kennen, noch zeggen van welken kant het gevaar komt. Pius VII en Pius IX zijn beiden ontroemd geworden, hebben beiden gelden en hun leven is, in veel opzichten, hetzelfde; maar er is toch een groot verschil tusschen hen.

De eerste had geene verdedigers; de laatste heeft er veel. Onder ander Pius VII, bukte de Kerk 't hoofd niet, omdat zij 't nimmer doet; zij sloeg de oogen ueer. Vandag houdt zij de oogen opgeslagen. Destijds zag men geen Montalembert, geen Dupanloup ter verdediging van den pauselijken troon opstaan.

Van den laatsten zou M. de Falloux lang willen spreken, als hij niet vreesde door hem gehoord te worden. (Mgr. Dupanloup lacht) M. de Montalembert, die groote verdediger van het katholicisme is afwezig, en van dezen kan hij, zonder vrees, gewagen.

Treffend schetste de spreker de eenige betrekking tusschen M. de Montalembert en België. De stem van M. de Falloux was diep ontroerd toen hij van zijnen vriend sprak en de tranen schoten hem in de oogen. Hij herinnerde dat het hier te lande was, dat hij den vrede van den huiselijken heerd vond en dat hij, spreker hoopte het, de gezondheid vinden zou (*Langdurige toejuichingen*).

« De toejuichingen zamel ik op, zegde M. de Falloux, en zal ze morgen aan M. de Montalembert overbrengen. » Ook generaal Lamoricière herdacht hij, die hier in België, in de laatste jaren zijns levens, zooveel godsdienstige denkbeelden kwam putten, en er de heilige gedachten vond, die in zijne dood overheerschten...
Na dat de lange bravo's gestild waren, nam

burggraaf Eugene de Kerckhove, lid der Kamer, het woord. Het is een der belgische redenaars, die het meest sympathiek aan het publiek zijn — en niet zonder reden.

Men schrijft uit Brussel aan de *Meuse*, dat de zitting der Kamers den 15 october niet zal beginnen, maar wel den eersten dinsdag van november, 't is te zeggen acht dagen vroeger dan gewoonte.

— Den 31 augustus, rond 5 ure namiddag, is de genaemde Lodewijk Moerman, oud 24 jaren, soldaat bij het 2^e regiment lansiers, al zwevende verdronken in de vaart van Brugge naar Damme.

— Wij hebben den brand gemeld, te Lendelede ontstaan in een huis met drie woningen, door den donder veroorzaakt. Heden vernemen wij, dat dit voorval de dood der huuraars van eene dier woningen teweeg gebracht heeft. Het zijn de genaamden Rosalia Grymoupre, weduwe van Joannes Vereruyse, oud 59 jaren, en hare dochter Rosalia, oud 27 jaren.

De ongelukkige vrouwen zijn in de vlammen omgekomen; gelijk het de dag der gemeentekermis was, geloofde men dat zij niet 't huis waren, en geene hulp werd hun toegebracht; het was maar 's anderendaags morgens dat men hunne lijken bij den haard vond.

De verbrande huizen behoorden toe aan de kinders Veraneman, houtkoopman te Lendelede. Zij waren verzekerd. Het verlies voor de drie huuraars belooft te zamen tot duizend fr.

— Op de graanmarkt te Odessa heerscht groote levendigheid. Er hebben aanzienlijke aankopen van tarwe plaats gehad. De prijzen waren dan ook zeer gestegen. De voorraad was voor den oogenblik gering. De tijdingen betreffende den oogst, uit de omstreken Odessa en eenige streken van Podoli, Kiew en Bessarabië luiden niet volkomen gunstig; hier en daar heeft het natte weder, elders droogte onvoordelig gewerkt op de te veld staande vruchten.

Nederland.

Men schrijft uit Zaandam, 2 september: Aan de kermis, welke alhier gedurende deze week wordt gehouden, en die andere jaren zeer druk bezocht werd, wordt ditmaal een geduchte schok toegebracht, door het plotseling optreden der cholera. In het begin der week misgrooten, zijn er tot heden ter secretarie aangegeven 47 cholera-ziekten, waarvan overleden 27. In den loop der volgende week zal er eene collecte worden gehouden voor de behoefte lijders en hunne nagelaten betrekkingen. Naar den algemeenen geest te oordeelen, zal de opbrengst daarvan die van het vorige jaar overtreffen.

Men meldt uit Arnhem, 2 september: In Harlingen was het gerucht verspreid, dat de bekende dwerg Jan Hanneema, van Francker, admiraal Tom Ponce bijgenaamd, aan de cholera was bezweken. Wij kunnen de Friezen gerust stellen: Tom Ponce leeft nog, en ontvangt dageliks in zijne tent op het Velperplein de bezoeken van het Arnhemse publiek, dat met verwondering kennis maakt met dezen zeldzamen persoon, die inderdaad een bezoek overwaardig is.

Mexico.

DOODSTRAF VAN MAXIMILIAAN.

De *Times* bevat eene korrespondentie uit Mexico, gedagteekend van den 18 juli, waarin wij het volgende verschrikkelijk verhaal der doodstraf van keizer Maximiliaan vinden:

« Het schouwspel der doodstraf was verschrikkelijk. In plaats van, volgens het gebruik tien mannen met de strafuitvoering te gelasten, nam men er slechts vier en een vijfde om het slachtoffer af te maken.

« De soldaten waren zoodanig ontroerd, dat de vier eerste kogels den keizer slechts in de zijde troffen en hem wredeijk verminkten. Door het bloed verstuikt, hetwelk uit zijnen mond stroomde, had Maximiliaan nog de kracht om een teeken te doen, zijne beulen verzoekende op zijn hart aan te leggen. De vijfde soldaat was zoodanig met afschuw bevangen, dat hij de vlucht nam en slechts na verloop van vijf minuten, vond men twee mannen, welke er in toestonden den ongelukkiggen vorst af te maken. Nogmaals ketsten hunne wapens en zij moesten dezelve berladen, om ren einde aan dat verschrikkelijk treurspel te stellen.

« De *Times* voegt er bij, dat Juarez den 15 juli zijne intrade in de hoofdstad heeft gedaan, dat de ontvangst ijskoude was, dat geen enkel achttbaar persoon zich op straat vertoonde en dat er geen hoegenaamd *viva* gehoord werd, toen hij op het balkon verscheen. »